

STANDARD WYMAGAŃ EGZAMINACYJNYCH**- CZELADNIK w zawodzie:****TAPICER**

Na bazie podstawy programowej kształcenia w zawodach (*)

Kod z klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy (**)	Kod z klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (***)	NUMER STANDARDU
753402	753402	48/cz

Egzamin CZELADNICZY przeprowadzany jest w dwóch etapach:

etap praktyczny: polega na samodzielnym wykonaniu przez kandydata zadań egzaminacyjnych sprawdzających umiejętności praktyczne.

Czas trwania etapu praktycznego nie może być krótszy niż 120 min i nie dłuższy niż 24 godziny, łącznie w ciągu trzech dni.

etap teoretyczny: polega na udzieleniu odpowiedzi na pytania zestawione w dwóch częściach; pisemnej i ustnej, sprawdzających wiedzę teoretyczną:

- w części **pisemnej** z zakresu tematów:
  - rachunkowość zawodowa
  - dokumentacja działalności gospodarczej
  - rysunek zawodowy
  - przepisy i zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej
  - podstawowe zasady ochrony środowiska
  - podstawowe przepisy prawa pracy
  - podstawowa problematyka z zakresu podejmowania działalności gospodarczej i zarządzania przedsiębiorstwem

Czas trwania części pisemnej nie może być krótszy niż 45 minut i nie dłuższy niż 210 minut.

- w części **ustnej** z zakresu tematów:
  - technologia
  - maszynoznawstwo
  - materiałoznawstwo

Czas trwania części ustnej etapu teoretycznego nie może być dłuższy niż 30 minut.

UWAGI

- (* - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. Nr 62, poz. 439)
- (** - Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 82, poz. 537 ze zm.)
- (***- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 23 grudnia 2011 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. z 2012 r. Nr 2, poz. 7)

Zadania do etapu praktycznego i pytania do etapu teoretycznego przygotowywane są na bazie podstawy programowej kształcenia w zawodzie ustalonej przez ministra właściwego ds. edukacji (Ustawa o rzemiośle z dnia 22 marca 1989, tekst jednolity: Dz. U. Z 2002r Nr 112, poz. 979, z późn. zm. Dz. U. z 2003 Nr 137, poz. 1304, Dz. U. z 2009 Nr 6, poz.33, Dz. U. z 2011 Nr 207, poz. 1230, Dz. U. z 2011 Nr 205, poz. 1206)

W efekcie pozytywnie zdanego egzaminu CZELADNICZEGO izba rzemieślnicza wystawia ŚWIADECTWO CZELADNICZE, które jest formalnym potwierdzeniem kwalifikacji zawodowych, uzyskanych w różnych ścieżkach edukacji oraz w procesie pracy.

1. PROFIL UMIEJĘTNOŚCI CZELADNIKA ZWIĄZANY Z ZAWODEM

Czeladnik (posiadacz świadectwa czeladniczego) w zawodzie tapicer potrafi:

- posługiwać się dokumentacją techniczną wyrobów tapicerskich,
- sporządzać szkice wyrobów tapicerskich,
- dobierać materiały i półfabrykaty do wykonania mebli, sprzętów i dekoracji wnętrz,
- użytkować i konserwować narzędzia, maszyny i urządzenia stosowane w pracach tapicerskich,
- wykonywać i montować elementy tapicerowane różnych wyrobów tapicerskich,
- wykonywać pomocnicze prace stolarskie i ślusarskie w procesie wytwarzania wyrobów tapicerskich,
- dokonywać napraw, renowacji i rekonstrukcji wyrobów tapicerskich z różnych epok historycznych,
- pakować, składować i magazynować materiały i wyroby tapicerskie,
- oceniać jakość wykonywanych prac,
- sporządzać zapotrzebowanie materiałowe oraz kalkulować koszty wykonania wyrobów tapicerskich,
- przestrzegać przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska podczas wykonywania zadań zawodowych,
- udzielać pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy.

Czeladnik w zawodzie tapicer jest przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

- 1) wykonywania wyrobów tapicerowanych i prac dekoratorskich;
- 2) wykonywania napraw i renowacji wyrobów tapicerowanych;
- 3) wykonywania usług tapicerskich.

2. WIEDZA I UMIEJĘTNOŚCI ZWIĄZANE Z WYKONYWANIEM WYŻEJ WYMIENIONYCH ZADAŃ ZAWODOWYCH Z ZAKRESU:

2.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy

Czeladnik:

- 1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią;
- 2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska w Polsce;
- 3) określa prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy;
- 4) przewiduje zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych;
- 5) określa zagrożenia związane z występowaniem szkodliwych czynników w środowisku pracy;
- 6) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka;
- 7) organizuje stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;
- 8) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych;
- 9) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;
- 10) udziela pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy oraz w stanach zagrożenia zdrowia i życia.

2.2. Podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej

Czeladnik:

- 1) stosuje pojęcia z obszaru funkcjonowania gospodarki rynkowej;
- 2) stosuje przepisy prawa pracy, przepisy prawa dotyczące ochrony danych osobowych oraz przepisy prawa podatkowego i prawa autorskiego;
- 3) stosuje przepisy prawa dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej;
- 4) rozróżnia przedsiębiorstwa i instytucje występujące w branży i powiązania między nimi;
- 5) analizuje działania prowadzone przez przedsiębiorstwa funkcjonujące w branży;
- 6) inicjuje wspólne przedsięwzięcia z różnymi przedsiębiorstwami z branży;
- 7) przygotowuje dokumentację niezbędną do uruchomienia i prowadzenia działalności gospodarczej;
- 8) prowadzi korespondencję związaną z prowadzeniem działalności gospodarczej;
- 9) obsługuje urządzenia biurowe oraz stosuje programy komputerowe wspomagające prowadzenie działalności gospodarczej;

- 10) planuje i podejmuje działania marketingowe prowadzonej działalności gospodarczej;
- 11) optymalizuje koszty i przychody prowadzonej działalności gospodarczej.

3. KOMPETENCJE

3.1. Personalne i społeczne

Czeladnik:

- 1) przestrzega zasad kultury i etyki;
- 2) jest kreatywny i konsekwentny w realizacji zadań;
- 3) przewiduje skutki podejmowanych działań;
- 4) jest otwarty na zmiany;
- 5) potrafi radzić sobie ze stresem;
- 6) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe;
- 7) przestrzega tajemnicy zawodowej;
- 8) potrafi ponosić odpowiedzialność za podejmowane działania;
- 9) potrafi negocjować warunki porozumień;
- 10) współpracuje w zespole.

4. WIEDZA I UMIEJĘTNOŚCI OGÓLNOZAWODOWE ZWIĄZANE Z ZAWODEM TAPICER

Czeladnik:

- 1) rozpoznaje gatunki drewna, materiały drzewne i tworzywa drzewne;
- 2) określa właściwości drewna i tworzyw drzewnych;
- 3) rozpoznaje wady drewna oraz określa przyczyny ich powstawania;
- 4) rozróżnia rodzaje uszkodzeń materiałów;
- 5) określa materiały pomocnicze stosowane w produkcji;
- 6) sporządza szkice i rysunki techniczne;
- 7) posługuje się instrukcjami obsługi maszyn i urządzeń;
- 8) posługuje się terminologią stosowaną w przemyśle drzewnym;
- 9) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań.

5. UMIEJĘTNOŚCI ZWIĄZANE Z WYKONYWANIEM ZADAŃ ZAWODOWYCH W ZAWODZIE TAPICER

5.1. Wykonywanie wyrobów tapicerowanych

1) Wykonywanie prac tapicerskich

Czeladnik:

- 1) rozróżnia rodzaje wyrobów tapicerowanych;
- 2) charakteryzuje rodzaje prac dekoratorskich;
- 3) posługuje się dokumentacją techniczną stosowaną w tapicerstwie;
- 4) sporządza kalkulację kosztów wykonania wyrobów tapicerowanych i prac dekoratorskich;
- 5) dobiera materiały do wykonania wyrobów tapicerowanych i prac dekoratorskich;
- 6) dobiera techniki wykonania prac tapicerskich;
- 7) określa kolejność wykonania operacji technologicznych;
- 8) posługuje się narzędziami i urządzeniami tapicerskimi;
- 9) obsługuje maszyny i urządzenia stosowane w tapicerstwie;
- 10) wykonuje pomocnicze prace stolarskie i ślusarskie niezbędne w produkcji wyrobów tapicerowanych;
- 11) wykonuje wyroby tapicerowane i prace dekoratorskie;
- 12) ocenia jakość materiałów, półfabrykatów, wyrobów tapicerowanych i prac dekoratorskich;
- 13) pakuje, magazynuje oraz zabezpiecza materiały, półfabrykaty i wyroby tapicerowane.

2) Wykonywanie napraw i renowacji wyrobów tapicerowanych

Czeladnik:

- 1) rozpoznaje rodzaje uszkodzeń wyrobów tapicerowanych;
- 2) określa koszty wykonania napraw i renowacji wyrobów;
- 3) dobiera narzędzia i urządzenia do naprawy wyrobów tapicerowanych;
- 4) wykonuje demontaż wyrobów tapicerowanych przeznaczonych do naprawy;
- 5) dobiera materiały do naprawy i renowacji wyrobów tapicerowanych;
- 6) określa metody i techniki wykonania naprawy i renowacji wyrobów tapicerowanych;

- 7) określa kolejność czynności niezbędnych do wykonania naprawy wyrobów;
- 8) wykonuje naprawę i renowację wyrobów tapicerowanych;
- 9) ocenia jakość wykonania napraw i renowacji wyrobów.

6. WYPOSAŻENIE STANOWISK EGZAMINACYJNYCH

Etap praktyczny egzaminu mistrzowskiego przeprowadza się u pracodawców lub w warsztatach szkoleniowych, posiadających warunki organizacyjne i techniczne niezbędne do wykonania przez zdającego zadań egzaminacyjnych.

6.1. Wykonanie wyrobu tapicerowanego

Pomieszczenia egzaminacyjne spełniają wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej, ergonomii i ochrony środowiska, przystosowane do wykonania wyrobu tapicerowanego, stanowią wydzieloną część pomieszczenia produkcyjnego lub pracowni ćwiczeń praktycznych.

Maszyny i urządzenia: elektryczne maszyny do cięcia tkanin i półfabrykatów tapicerskich, pneumatyczne lub elektryczne urządzenia do przybijania, urządzenia do rozwijania i pomiaru tkanin. Narzędzia i sprzęt: szafki narzędziowe z kompletem narzędzi i przyrządów tapicerskich, stoły robocze do manipulacji i przycinania materiałów tapicerskich o wymiarach około 1300 mm x 1900 mm, stoły tapicerskie do prac montażowych, o wymiarach około 2100 mm x 550 mm, regały na materiały tapicerskie, stojaki nastawne, taborety, stoliki, krzesła, wzorniki, szablony. Materiały i półfabrykaty tapicerskie do tapicerowania przemysłowego. Materiały, narzędzia i urządzenia do utrzymania czystości na stanowisku. Pojemnik do gromadzenia odpadów technologicznych. Komplet dokumentacji technicznej. Instrukcje obsługi maszyn i urządzeń. Środki ochrony indywidualnej. Apteczka.

6.2. Wykonanie naprawy lub renowacji wyrobu tapicerowanego

Pomieszczenia egzaminacyjne spełniają wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej, ergonomii i ochrony środowiska, przystosowane do wykonania naprawy lub renowacji wyrobu tapicerowanego, stanowią wydzieloną część pomieszczenia produkcyjnego lub pracowni ćwiczeń praktycznych.

Maszyny i urządzenia: maszyny do szycia oraz maszyny do cięcia materiałów tapicerskich, pneumatyczne, sprężynowe i elektryczne urządzenia do przybijania, maszyny i urządzenia do przygotowania luźnych materiałów wyściółkowych (rozkręarki i szarparki), urządzenia do naciągania pasów i napinania chodników. Narzędzia i sprzęt: szafki narzędziowe z kompletem narzędzi ręcznych do przybijania, szycia, przekłuwania, krojenia, wyciągania gwoździ i przytrzymywania, stoły robocze do manipulacji i cięcia materiałów tapicerskich, o wymiarach około 1300 mm x 1900 mm, stoły tapicerskie do prac montażowych przeprowadzanych metodą tradycyjną, o wymiarach około 2100 mm x 550 mm, drabiny, taborety tapicerskie, wózki transportowe. Materiały tapicerskie. Materiały, narzędzia i urządzenia do utrzymania czystości na stanowisku. Pojemnik do gromadzenia odpadów technologicznych. Komplet dokumentacji technicznej. Instrukcje obsługi maszyn i urządzeń. Środki ochrony indywidualnej. Apteczka.

7. WARUNKI PRZYSTĄPIENIA DO EGZAMINU CZELADNICZEGO

Do egzaminu czeladniczego izba rzemieślnicza dopuszcza osobę, która spełnia jeden z następujących warunków:

- 1) ukończyła naukę zawodu u rzemieślnika oraz dokończanie teoretyczne młodocianych pracowników w szkole lub w formach pozaszkolnych;
- 2) posiada świadectwo ukończenia gimnazjum albo ośmioletniej szkoły podstawowej oraz ukończyła kształcenie w formie pozaszkolnej, dotyczące umiejętności zawodowych wchodzących zakres zawodu, w którym zdaje egzamin;
- 3) jest uczestnikiem praktycznej nauki zawodu dorosłych, o której mowa w art. 53c ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- 4) posiada świadectwo ukończenia gimnazjum albo ośmioletniej szkoły podstawowej i co najmniej trzyletni okres wykonywania zawodu, w którym zdaje egzamin;
- 5) posiada świadectwo ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej albo dotychczasowej szkoły ponadpodstawowej prowadzącej kształcenie zawodowe o kierunku związanym z zawodem, w którym zdaje egzamin;
- 6) posiada tytuł zawodowy w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, w którym zdaje egzamin, oraz co najmniej półroczny okres wykonywania zawodu, w którym zdaje egzamin;
- 7) posiada świadectwo ukończenia gimnazjum albo ośmioletniej szkoły podstawowej oraz zaświadczenie o zdaniu egzaminu sprawdzającego lub świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie a także co najmniej roczny okres wykonywania zawodu, w którym zdaje egzamin, po uzyskaniu zaświadczenia o zdaniu egzaminu sprawdzającego lub świadectwa potwierdzającego kwalifikację w zawodzie.

8. MOŻLIWOŚCI UZYSKIWANIA DODATKOWYCH KWALIFIKACJI

- **Dostęp do następnego poziomu kształcenia** - w przypadku uzyskania świadectwa maturalnego, wydawanego po zdaniu egzaminu możliwość podjęcia nauki w szkole wyższej,
- możliwość uzyskania dyplomu mistrzowskiego w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, którego dotyczy świadectwo lub dyplom mistrzowski,
- możliwość doskonalenia zawodowego w systemie kształcenia ustawicznego (pozaformalne i nieformalne).

Osoba posiadająca Świadectwo czeladnicze może wystąpić do izby rzemieślniczej o wydanie **Europass - Suplementu do Świadectwa czeladniczego**.

Warszawa, 2012 r. - Związek Rzemiosła Polskiego